

Trnavská univerzita v Trnave
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogických štúdií

vedecké kolokvium

***Faktory rozvoja
prosociálneho správania
v školskom prostredí***

10. november 2016

Cieľ, anotácia a program kolokvia

Skúmanie prosociálneho správania má vo svete dlhú tradíciu, v ktorej sa dominantne využívajú predovšetkým psychologické výskumné prístupy. Slovensko, ako jedna z mála krajín, má v školskom systéme priamo zakomponovanú systematickú formáciu k prosociálnemu správaniu cez predmet etická výchova. Projektov zameraných na meranie a najmä rozvoj jej efektívnosti je však prekvapujúco málo. Doposiaľ najrozsiahlejším bol projekt podporovaný v rokoch 2013-2015 agentúrou VEGA 1/0962/13 *Teoretické preskúmanie a empirické overenie konceptu prosociálnosti ako východiskovej bázy aktuálnej koncepcie Etickej výchovy v SR*, vedeckého tímu doc. PhDr. Andreja RAJSKÉHO, PhD., v ktorom sa podarilo vytvoriť a overiť batériu nástrojov adekvátnu k potrebám výskumných cieľov a v dvoch fázach získať dáta reprezentatívnej vzorky 11-12 ročných žiakov základných škôl (N=579/n=331).

Vzhľadom na longitudinálny charakter výskumu je ďalej potrebné analyzovať doterajšie prístupy, diskutovať a konzultovať metodologické problémy, interpretovať zistenia z viacerých optík aktérov aj autorov, aktualizovať výskumné nástroje (*Dotazník prosociálneho správania v škole PROS*, v evalvačných formách sebahodnotenia, hodnotenie spolužiakom, hodnotenie učiteľom [Roche, 1998], *Dotazník prosociálneho morálneho uvažovania PROM* [Carlo, Eisenbergová, 1992], *Test neodynamiky NOO* [Popielski, 1994]), resp. inovovať obsahové položky vzhľadom na vek účastníkov. Ukazuje sa potreba doplnenia batérie o nástroje zamerané na kultúru školy a edukačný štýl samotného učiteľa etickej výchovy tak, aby bolo možné vytvoriť relevantný štatistický model vzťahov etickej výchovy k jej základnej úlohe – rozvoju prosociálneho správania.

Zároveň je potrebné tiež poskytnúť systematickú podporu učiteľom etickej výchovy, najmä v oblasti sebareflexie výchovno-vzdelávacieho prístupu.

Zosúladenie vytýčených dvoch zámerov kolokvia a ich komplementárne nazeranie, bude tretím z cieľov kolokvia, t. j. interpretovať výskumné zistenia ako podklady pre sebareflexiu a výstupy sebareflexie vyhodnocovať ako výskumné informácie.

Vedecké kolokvium je súčasťou riešenia projektu VEGA 1/0557/16 *Verifikácia základnej orientácie na koncept prosociálnosti v etickej výchove so zreteľom na vývinové štádiá populácie nižšieho sekundárneho vzdelávania*.

Predbežný program kolokvia:

10.30 – začiatok kolokvia

1. *Úvod do problematiky. Konceptia ETV* (Mgr. Ivan Podmanický, PhD., KPŠ PdF TU, predseda Ústrednej predmetovej komisie pre etickú výchovu ŠPÚ). (10 min.)
2. *Vzťah etickej výchovy, prosociálneho morálneho uvažovania, noodynamiky a prosociálneho správania: výskumné zistenia* (doc. Mgr. Art. Jaroslava Gajdošíková Zeleiová, PhD., Mgr. Ivan Podmanický, PhD., Mgr. Martin Brestovanský, PhD., Mgr. Peter Kusý, PhD., všetci KPŠ PdF TU, Mgr. Matúš Adamkovič, FF PO). (30 min.)
Diskusia. (20 min.)
3. *Skúmanie kultúry školy: prehľadová štúdia* (Mgr. et Mgr. Anna Sádovská, PhD., KPŠ PdF TU). (15 min.)
Diskusia. (15 min.)

Obed a prestávka. (60 min.)

4. *Analýza videosekvenci a reflektioních rozhovorů jako nástroj ve výzkumu výchovně-vzdělávacího procesu* (Mgr. Roman Švaříček, PhD., FF MU, Brno). (20 min.)
Diskusia. (15 min.)
5. *Možnosti merania prosociálnosti v závislosti od povahy meraného konštruktú* (doc. Mgr. Peter Babinčák, PhD., IP FF PO, Prešov). (20 min.)
Diskusia. (15 min.)
6. *Skúmanie noodynamiky u adolescentov* (PhDr. Mária Dėdová, PhD., KP FF TU, Trnava). (15 min.)
7. *Možnosti prepojenia systému ďalšieho vzdelávania učiteľov s pedagogickým výskumom* (Mgr. Ivan Podmanický, PhD, KPŠ PdF TU). (15 min.)
Diskusia (30 min.)
8. *Kritické zhodnotenie navrhovaného modelu* (všetci zúčastnení)

Diskusia + iné: premostenie meraní prosociálneho správania v longitudinálnom dizajne, kritické zhodnotenie nástroja pre hodnotenie etickej výchovy ako školského predmetu a pod.). (30 min.).

16.30 – záver kolokvia